

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 112/2012-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. júna 2012 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Milana Ľalíka a Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť spoločnosti E. T. I. L. so sídlom N., C., zastúpenej advokátkou JUDr. A. H. R., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Poprad č. k. 13 C 270/08-938 z 9. januára 2012, za účasti Slovenského pozemkového fondu ako vedľajšieho účastníka na strane Okresného súdu Poprad, zastúpeného advokátom JUDr. M. M., Advokátska kancelária, B., a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti E. T. I. L. na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý súdny proces zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Poprad č. k. 13 C 270/08-938 z 9. januára 2012 p o r u š e n é b o l o .
2. Uznesenie Okresného súdu Poprad č. k. 13 C 270/08-938 z 9. januára 2012 z r u š u j e a vec v r a c i a Okresnému súdu Poprad na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Poprad je povinný uhradiť spoločnosti E. T. I. L. trovy právneho zastúpenia v sume 318,85 € (slovom tristoosemnásť eur a osemdesiatpäť centov) na účet jej právnej zástupkyne JUDr. A. H. R., Advokátska kancelária, K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 112/2012-13 zo 7. marca 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti E. T. I. L. (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) č. k. 13 C 270/08-938 z 9. januára 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 13 C 270/08 sa sťažovateľka v procesnom postavení žalobkyne žalobou z 29. septembra 2008 domáha od žalovaného (Slovenský pozemkový fond, pozn.) po čiastočnom zastavení konania zo 16. októbra 2010 zaplata sumy 15 857 000,01 € s príslušenstvom. V predmetnom konaní okresný súd na základe návrhu žalovaného napádaným uznesením z 9. januára 2012 uložil sťažovateľke povinnosť zložiť preddavok na trovy konania v sume 792 850 €, a to s odvolaním sa na ustanovenie § 141a ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

Sťažnosťou podanou ústavnému súdu sťažovateľka namieta arbitrárnosť označeného uznesenia okresného súdu, a to z dôvodu jeho nedostatočného odôvodnenia, z ktorého nie je podľa sťažovateľky zrejmé na základe akých skutočností okresný súd dospel k záveru, že u sťažovateľky je splnená dikcia ustanovenia § 141a ods. 1 OSP, t. j. že u nej nie sú splnené

predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, keďže okresný súd jej majetkové pomery ani neskúmal. V dôsledku uvedeného podľa sťažovateľky svojvoľného postupu okresného súdu, ktorý vyústil do vydania napádaného uznesenia, malo dôjsť v konečnom dôsledku k porušeniu jej základného práva a práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie zaručených v ústave a dohovore.

V uvedenej súvislosti sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

„V napadnutom uznesení o zložení preddavku, resp. jeho zamietnutí absolútne absentujú skutočnosti, na základe ktorých konajúci súd dospel k záveru, že u navrhovateľa - sťažovateľa, nie sú splnené predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Takéto závery navyiac považujeme za predčasné, nakoľko súd splnenie tejto podmienky pre vydanie uznesenia podľa § 141a OSP nie len že náležite vo svojom rozhodnutí nezdôvodnil, súd túto podmienku ani vôbec neskúmal. Súd sťažovateľa na vyjadrenie sa k tejto otázke pred vydaním napadnutého uznesenia nevyzval a nakoľko sťažovateľ sa o návrhu žalovaného na uloženie povinnosti zložiť preddavok dozvedel až z napadnutého uznesenia, nemal nijakú možnosť prípadné splnenie predpokladov pre oslobodenie preukazovať iniciatívne sám. Máme za to, že postupom súdu sa sťažovateľovi odňala možnosť konať pred súdom. Dovoľme si zároveň podotknúť, že ani zo spisu nie sú zrejmé žiadne skutočnosti (skutkové okolnosti), ktoré by odôvodňovali akýkoľvek záver vo veci posúdenia splnenia predpokladov pre oslobodenie podľa § 138 OSP. Na uvedenej skutočnosti nič nemení ani fakt, že súdny poplatok za začatie konania bol riadne zaplatený. Pomery účastníka sa jednak môžu v priebehu konania meniť, no v našom prípade je rozhodujúce aj to, že súdny poplatok bol zaplatený inou právnickou osobou ako je sťažovateľ. V priebehu súdneho konania totiž došlo k postúpeniu pohľadávky, ktorej zaplatenie je predmetom sporu, čo malo za následok zmenu na strane žalobcu. Uvedené preukazuje uznesenie o pripustení zmeny zo dňa 4.2.2010. Podľa konštantnej judikatúry podmienky pre oslobodenie podľa § 138 OSP je potrebné skúmať v každom štádiu konania, pričom oslobodenie od povinnosti platiť súdny poplatok sa nevzťahuje na právneho nástupcu. Z uvedeného dôvodu považujeme napadnuté uznesenie za arbitrárne (svojvoľné, nakoľko jeho závery absolútne nevychádzajú z obsahu spisu), hrubo zasahujúce najmä do práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces.“

Vzhľadom na uvedené sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo spoločnosti E. T. I. L. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené uznesením Okresného súdu Poprad zo dňa 9.1.2012, sp. zn. 13C/270/2008-938.

2. Uznesenie Okresného súdu Poprad zo dňa 9.1.2012, sp. zn. 13C/270/2008-938 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Poprad je povinný uhradiť spoločnosti E. T. I. L. trovy právneho zastúpenia v sume 323,50 (slovom tristodvadsaťtri eur a päťdesiat centov) na účet je právneho zástupcu JUDr. A. H. R. do jedného mesiaca od doručenia tohto nálezu.“

2. Na základe výzvy ústavného súdu sa k prijatej sťažnosti za okresný súd vyjadril jeho predseda listom z 2. apríla 2012 a právna zástupkyňa sťažovateľky listom z 5. apríla 2012.

2.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení okrem iného uviedol:

„Pri rozhodovaní o uložení povinnosti žalobcovi zložiť preddavok na trovy konania, súd sa zaoberal aj tým, či u tohto nie sú splnené predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov, čo konštatuje aj vo vyššie citovanom uznesení.

Na podklade spisu a doposiaľ vykonaného dokazovania súd zistil, že pôvodným žalobcom teda právnym predchodcom sťažovateľa vo veci bol A., s. r. o., S.

Právny predchodca žalobcu vo veci nikdy nežiadal o oslobodenie od súdneho poplatku a ako je zo spisu zrejmé, súdny poplatok za návrh vo výške 500.000,- Sk zaplatil.

Neskôr na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 29.9.2009 právny predchodca žalobcu postúpil na terajšieho žalobcu pohľadávku, ktorá je predmetom tohto konania, a to za odplatu.

Terajší žalobca, teda sťažovateľ nikdy v priebehu konania nežiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov, nikdy nežiadal o prípadné zastupovanie ustanovením advokáta, resp. Centra právnej pomoci a teda z jeho správania ani z dôkazov v spise sa nachádzajúcich nevyplýva, aby spĺňal podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov,

a preto súd rozhodol tak, že zaviazal ho zložiť preddavok na trovy konania v zmysle § 141a Občianskeho súdneho poriadku.

Zároveň Ústavnému súdu Slovenskej republiky oznamujeme že netrváme na ústnom pojednávaní pred ústavným súdom.“

2. 2 Právna zástupkyňa sťažovateľky vo svojom stanovisku bez vecného vyjadrenia sa k stanovisku okresného súdu iba oznámila, že sťažovateľka v súvislosti s prerokovaním jej prijatej sťažnosti súhlasí „... *s upustením od ústneho pojednávania*“.

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci.

4. Po prijatí sťažnosti sťažovateľky na ďalšie konanie faxovým podaním doručeným ústavnému súdu 28. marca 2012 (poštou doručeným 30. marca 2012) Slovenský pozemkový fond (ďalej len „navrhovateľ“) navrhoval, aby ústavný súd pripustil jeho vstup do predmetného konania v pozícii vedľajšieho účastníka na strane okresného súdu.

Navrhovateľ návrh odôvodnil svojím záujmom na výsledku predmetného konania pred ústavným súdom z dôvodu, že vystupuje ako účastník konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 13 C 270/08 a to v procesnom postavení žalovaného, pričom okresný súd sťažovateľkou napádaným uznesením č. k. 13 C 270/08-938 z 9. januára 2012 vyhovel práve jeho návrhu.

Navrhovateľ na podporu konštatovaní okresného súdu o správnosti napádaného uznesenia vo svojom návrhu tiež uviedol:

«V prvom rade poukazujeme na dôvodovú správu k návrhu novely O.s.p., ktorým sa zaviedlo do právneho poriadku SR ustanovenie § 141a O.s.p. pojednávajúce o inštitúte preddavku na trovy konania:

„V sporoch, v ktorých je uplatňovaná vyššia peňažná suma je strana vystupujúca ako odporca často v situácii, že je voči nej uplatňovaný návrh, ktorý sa javí ako šikanózný. Odporca platí trovy konania (napr. odmena advokáta) zo sumy, ktorá je voči nemu uplatňovaná s rizikom, že ak bude v bránení práva úspešný, navrhovateľ mu trovy nenahradí, keďže ešte počas konania podľa vývoja konania napr. postúpi pohľadávku na inú osobu, u ktorej nie je zabezpečená vymožitelnosť tejto pohľadávky. Navrhovaný inštitút preddavkov na trovy konania má za cieľ eliminovať tieto šikanózne návrhy v čo najväčšej miere.“

Účelom zavedenia tohto inštitútu je preto ochrániť majetkové záujmy žalovaného, ktorému s účasťou v súdnom konaní (ktoré sám nevyvolal) vznikajú náklady, ktoré mu pravdepodobne uhradené nebudú. Samotná ústavná sťažnosť preto indikuje, že sa jedná o takúto situáciu, keďže v priebehu konania došlo k postúpeniu pohľadávky na subjekt (súčasného sťažovateľa), ktorý namieta, že sa u neho neskúmalo oslobodenie od súdneho poplatku. Vo veci je právne významné aj to, že postúpenie pohľadávky z pôvodného žalobcu na súčasného žalobcu mohlo byť motivované práve aj tým, aby sa novým žalobcom stal subjekt, ktorý bude nespôsobilý platiť náhradu trov konania v prípade jeho neúspechu.

... návrh účastníka na oslobodenie od platenia súdneho poplatku (v tomto smere sa žiada poznamenať, že aj napriek tomu, že sťažovateľ je už pomerne dlhé obdobie účastníkom konania, tak takýto návrh na oslobodenie od súdneho poplatku nepodal a ani z jeho doterajších podaní, takáto žiadosť nevyplýva; dokonca sťažovateľ ani v súčasnom štádiu konania netvrdí, že u neho sú splnené všetky predpoklady pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Nemožno preto všeobecnému súdu vyčítať, že sám „iniciatívne“ mal skúmať takéto podmienky u sťažovateľa, keďže takéto postavenie sa priznáva na návrh a sťažovateľ mohol a mal počítať s tým, že návrh na zloženie preddavku na trovy konania bude zo strany SPF podaný a mal preto takéto oslobodenie vopred žiadať, inými, slovami povedané, keďže sťažovateľ je už dlhšie obdobie účastníkom,

konania a oslobodenie od súdneho poplatku počas tohto obdobia nežiadal, tak možno dôvodne predpokladať, že sám mal za to, že u neho nie sú predpoklady pre takéto oslobodenie. Vo veci je právne významné aj to, že sťažovateľ je jednak žalobcom a jednak výslovne na základe vlastnej vôle /t. j. zmluvy o postúpená pohľadávky/ vstúpil do konania, a preto musel oprávnené počítať aj s tým, že v priebehu konania bude povinný platiť súdne poplatky a prípadne i náhradu trov konania, ktoré vzhľadom na hodnotu predmetu konania, nie sú zanedbateľné)...“»

Aj napriek tomu, že ustanovenie § 21 ods. 2 zákona o ústavnom súde je vo vzťahu k ustanoveniu § 93 ods. 1 OSP lex specialis, pričom v zmysle uvedeného sa navrhovateľom podľa žiadneho ustanovenia zákona o ústavnom súde nepriznáva postavenie vedľajšieho účastníka (m. m. II. ÚS 91/08, II. ÚS 122/05), ústavný súd nepochybuje o tom, že navrhovateľ môže mať právny záujem na výsledku tohto konania pred ústavným súdom. Preto mu aplikujúc ústavne konformný výklad zákona (m. m. I. ÚS 363/08, I. ÚS 408/2010, I. ÚS 200/2011) priznal postavenie vedľajšieho účastníka konania na strane okresného súdu a na jeho neskoršie vyjadrenie k sťažnosti pri svojom rozhodovaní prihliadal.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. ...

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či napádaným uznesením okresného súdu č. k. 13 C 270/08-938 z 9. januára 2012 bolo porušené základné právo

a právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie zaručené v ústave a dohovore, k porušeniu ktorých malo dôjsť v dôsledku podľa sťažovateľky jeho arbitrárneho odôvodnenia, z ktorého podľa nej nie je zrejmý mechanizmus myšlienkového pochodu okresného súdu, ktorým dospel k svojim zisteniam, na podklade ktorých rozhodol.

V uvedených súvislostiach ústavný súd predovšetkým konštatuje, že nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či je, alebo nie je v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave.

Inými slovami, skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05, II. ÚS 127/07).

Okresný súd sťažnosťou napadnuté uznesenie odôvodnil takto:

„Dňa 4.1.2011 žalovaný navrhol, aby súd v zmysle ust. § 141a O.s.p, účinného od 1.1.2012, uložil žalobcovi povinnosť zložiť preddavok na trovy konania v sume 792.850,- eur, t.j. vo výške 5 % z predmetu konania - istiny 15.857.000,01 eur.

Podľa § 141a ods. 1 O.s.p., účinného od 1.1.2012, navrhovateľovi, u ktorého nie sú splnené predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 v celom rozsahu a ktorý uplatňuje právo na zaplatenie peňažnej sumy preyšujúcej 400-násobok životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, súd na návrh odporcu uloží, aby v lehote nie dlhšej ako 60 dní zložil preddavok na trovy konania. Na zloženie preddavku podľa prvej vety vyzve súd súčasne s uložením povinnosti navrhovateľovi v rovnakej lehote aj od odporcu. Povinnosť zložiť preddavok na trovy konania nemá účastník, ktorého majetkové pomery ako dlžníka nemožno usporiadať podľa osobitného predpisu o konkurznom konaní.

Ak navrhovateľ preddavok na trovy konania v určenej lehote nezloží a odporca, ktorý má povinnosť zložiť preddavok, ho zložil, súd konanie v lehote 15 dní od uplynutia lehoty na zloženie preddavku na trovy konania zastaví.

Podľa § 141a ods. 2 O.s.p., účinného od 1.1.2012, výška preddavku podľa odseku 1 je päť percent z peňažnej sumy uplatňovanej navrhovateľom, pričom na príslušenstvo sa neprihliada.

Podľa § 141a ods. 3 O.s.p., účinného od 1.1.2012, o zložennom preddavku na trovy konania rozhodne súd v lehote 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej alebo rozhodnutia, ktorým sa končí konanie; preddavok sa použije najskôr na náhradu trov podľa § 148 ods. 1. Povinnosť zložiť preddavok na trovy konania nenahrádza povinnosť podľa § 141.

Podľa § 372t O.s.p. na konania začaté do 31. decembra 2011 sa použijú predpisy účinné od 1. januára 2012.

Podľa § 2, písm. a/ zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, v znení účinnom od 1.7.2011, za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje suma alebo úhrn súm 189, 83 eura mesačne, ak ide o jednu plnoletú fyzickú osobu.

Keďže u žalobcu nie sú splnené predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov a predmetom konania bez príslušenstva je suma 15.857.000,01 eur, t.j. prevyšujúca 400 násobok sumy životného minima 75.932,- eur (400 x 189,83 eur), súd na návrh žalovaného a na základe cit. právnej úpravy týmto uznesením uložil povinnosť žalobcovi zložiť preddavok na trovy konania vo výške 792.850,- eur. Súčasne v súlade s cit. ustanoveniami súd samostatnou výzvou vyzval žalovaného na zloženie preddavku na trovy konania v rovnakom rozsahu.“

Z citovaného rozhodnutia síce vyplýva, že okresný súd v danej veci formálno-právne rozhodol aplikujúc ustanovenie § 141a ods. 1 OSP, avšak bez tohto, aby preskúmal a následne odôvodnil naplnenie všetkých jeho atribútov, resp. predpokladov jeho uplatnenia. Zo štruktúrálnej formulácie a obsahovej gradácie ustanovenia § 141a ods. 1 OSP vyplýva podmienenosť jeho použitia iba v príčinnej súvislosti s preskúmaním dvoch základných predpokladov, ktoré musia byť kumulatívne naplnené, a to jednak preskúmaním

predpokladu na oslobodenie od súdnych poplatkov v zmysle § 138 OSP a jednak aj preskúmaním výšky žalovaného nároku vzhľadom na sumu životného minima.

Podľa ústavného súdu až faktickým (nie iba formálnym) preskúmaním uvedených predpokladov na strane dotknutého účastníka konania (v danom prípade na strane sťažovateľky) môže rezultovať záver o splnení predpokladov na uloženie povinnosti tomuto účastníkovi konania spočívajúcej v nutnosti zložiť preddavok na trovy konania, avšak pri rešpektovaní princípu proporcionality, ktorý vyžaduje, aby zásahy do majetkových práv účastníka konania boli minimalizované na najnižšiu možnú rozumnú mieru, ktorou by vždy mala byť odhadnutá výška budúceho priznaného nároku v rámci náhrady trov konania; nesmie byť teda len mechanickým určením do 5 % z predmetu konania tak, ako to urobil okresný súd.

V nadväznosti na uvedené, ako aj v nadväznosti na tvrdenia navrhovateľa ako vedľajšieho účastníka ústavný súd podotýka, že v danom prípade nie je jeho úlohou prehodnocovať správnosť meritórnych záverov okresného súdu o povinnosti uloženej sťažovateľke, ale preskúmať, či tieto jeho závery ústavno-právne obstoja v interakcii s ich odôvodnením.

Podľa názoru ústavného súdu v danom prípade z napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd sa vôbec nevysporiadal, resp. nezohľadnil a napokon fakticky ani vôbec neskúmal aktuálne majetkové pomery sťažovateľky majúce podstatný vplyv na jej uloženie povinnosť zložiť preddavok na trovy konania. Rozhodnutie okresného súdu je založené iba na jeho dohadoch, resp. predpokladoch o majetkových pomeroch sťažovateľky bez akéhokoľvek reálneho skutkového zistenia o týchto skutočnostiach.

Navyše, právo na prístup na súd, hoci nie je absolútne, musí byť efektívne a ani súdy nesmú toto právo obmedzovať či redukovať spôsobom porušujúcim jeho samotnú podstatu. Okresný súd tým, že uložil sťažovateľke zaplatiť sumu 792 850 € ako preddavok na trovy konania (okrem zaplatenia maximálneho súdneho poplatku), svojvoľne obmedzil sťažovateľke právo na prístup k súdu, lebo táto suma zodpovedá zhruba odmene za 30

úkonov právnej pomoci, čo je zjavne neproporcionálne, a tým aj arbitrárne v myšlienkovom procese konajúceho súdu.

Vzhľadom na uvedené je uznesenie okresného súdu č. k. 13 C 270/08-938 z 9. januára 2012 svojvoľné, arbitrárne a zjavne neodôvodnené, a tým aj z ústavného hľadiska kladúceho požiadavku na spravodlivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia neutržateľné. Ústavný súd preto vo výroku č. 1 tohto rozhodnutia vyslovil, že označeným uznesením okresného bolo porušené právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

5. Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 13 C 270/08-938 z 9. januára 2012 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Ústavný súd v súvislosti s týmto návrhom sťažovateľky dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby využil aj svoju právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, a preto vyhovel návrhu sťažovateľky a zrušil označené uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, tak ako to je uvedené vo výroku č. 2 tohto rozhodnutia.

Okresný súd bude v ďalšom konaní vo veci podľa § 56 ods. 6 a 7 zákona o ústavnom súde viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátkou, ktorá si ich výšku vyčísľila sumou 323,50 € vrátane 20 % DPH.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2011 je 123,50 € a hodnota režijného paušálu je 7,41 €. Základná

sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2012 je 127,17 € a hodnota režijného paušálu je 7,63 €.

S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľke nárok na úhradu trov konania za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2011 (prevzatie a príprava zastúpenia, splnomocnenie z 9. mája 2011) v sume 130,91 € a náhrada za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2012 (podanie sťažnosti ústavnému súdu) v sume 134,80 €, takže sťažovateľke tak vznikol nárok na úhradu trov konania v celkovej sume 318,85 € vrátane 20 % DPH (právna zástupkyňa predložila osvedčenie platiteľa DPH) tak, ako to je uvedené vo výroku č. 3 tohto rozhodnutia.

Nadobudnutím právoplatnosti tohto rozhodnutia ústavného súdu sa zrušuje dočasné opatrenie nariadené uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 112/2012-13 zo 7. marca 2012.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júna 2012